

Maria Groenwald
Uniwersytet Gdański

**Sprawozdanie z II Ogólnopolskiego
Seminarium Dydaktyk Szczegółowych
„Wokół pytań o naukowy status
dydaktyk szczegółowych”,
Gdańsk, 12–13 października 2018**

Kontakt:	Maria Groenwald maria.groenwald@ug.edu.pl
Jak cytować:	Groenwald, M. (2018). Sprawozdanie z II Ogólnopolskiego Seminarium Dydaktyk Szczegółowych „Wokół pytań o naukowy status dydaktyk szczegółowych”, Gdańsk, 12–13 października 2018. <i>Forum Oświatowe</i> , 30(2), 301–304. Pobrano z http://forumoswiatowe.pl/index.php/czasopismo/article/view/676
How to cite:	Groenwald, M. (2018). Sprawozdanie z II Ogólnopolskiego Seminarium Dydaktyk Szczegółowych „Wokół pytań o naukowy status dydaktyk szczegółowych”, Gdańsk, 12–13 października 2018. <i>Forum Oświatowe</i> , 30(2), 301–304. Retrieved from http://forumoswiatowe.pl/index.php/czasopismo/article/view/676

Złożoność naukowego statusu dydaktyk szczegółowych, niepodjęcie w uczelniach prac badawczych w tym obszarze oraz oczekiwania sformułowane przez uczestników I edycji Ogólnopolskiego Seminarium Dydaktyk Szczegółowych (Szyling, 2017) okazały się wystarczająco przekonującymi przesłankami przemawiającymi za zorganizowaniem tego seminarium po raz drugi w dniach 12–13 października 2018 roku, również w Gdańsku. Podobnie jak w poprzedniej edycji, jego inicjatorami byli: Zespół Dydaktyki przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN oraz Zakład Badań nad Dzieciństwem i Szkołą Instytutu Pedagogiki WNS Uniwersytetu Gdańskiego. Zaproszenie do udziału w Seminarium przyjęli dydaktycy przedmiotowi z ośmiu ośrodków akademickich, doradcy metodyczni oraz nauczyciele rozwijający się naukowo, np. w trakcie prac nad dysertacją doktorską.

Mysł przewodnia tegorocznego spotkania: „Problemy metodologiczne badań w obszarze dydaktyk szczegółowych”, znalazła odzwierciedlenie w seminaryjnych wykładach, dyskusjach przy posterach przygotowanych przez uczestników seminarium oraz w rozmowach nie tylko podczas obrad, ale też w kularach. Niewątpliwie zacznem refleksji nad badaniami realizowanymi w obrębie dydaktyk szczegółowych były cztery wykłady wprowadzające. Pierwszy z nich, wygłoszony przez prof. zw. dr hab. Dorotę Klus-Stańską (Uniwersytet Gdański, Wiceprzewodnicząca KNP PAN), *Nie ma jednej dydaktyki. Wokół pytań o paradygmaty*, zakreślał horyzonty wieloperspektywności badań dydaktycznych, implikowanej obieranym przez badacza schematem badawczym, uwarunkowanym przyjętymi założeniami ontologiczno-epistemologicznymi, właściwymi poszczególnym paradygmatom i zarazem ograniczającymi spektrum możliwości stosowanych w ich obrębie metod badań. W wystąpieniu prof. D. Klus-Stańska pokrótce scharakteryzowała paradygmaty dydaktyki: obiektywistyczny, interpretatywno-konstruktywistyczny oraz transformacyjny, wskazała na wpisujące się w każdy z nich możliwości (i ograniczenia) prowadzenia badań.

Kolejny wykład, prof. dr hab. Moniki Wiśniewskiej-Kin (Uniwersytet Łódzki), ukazywał podręcznik szkolny jako przedmiot badań w dydaktyce, przy czym – co wielokrotnie zaznaczała – będąc środkiem dydaktycznym, w polskim systemie edukacji od lat zachowuje niezmiennie ten sam charakter i strukturę poznawczą. Wpisujące się w paradygmat obiektywistyczny i tradycyjne nauczanie podręczniki porównywała z podręcznikami konstruktywistycznymi, nielicznie reprezentującymi to podejście dydaktyczne i incydentalnie stosowanymi w szkolnej praktyce.

W trzecim wykładzie prof. dr hab. Dorota Gołębnik (Collegium Da Vinci w Poznaniu) przybliżyła dydaktyczne badania w działaniu, podkreślając m.in., że ich istotą jest pogłębianie rozumienia a nie wyjaśnianie. Realizowane w partnerskim dialogu badacza i badanych świadczą o swoim zakorzenieniu w systemie społecznym, zaś ukontekstowanie i praktyczny charakter pozyskiwanej dzięki nim wiedzy stanowią impuls do krytycznego namysłu nad nią, oraz kontynuację jej badań. Duże zainteresowanie słuchaczy wzbudziło wskazanie powiązań istniejących między badaniami w działaniu a etnografią, traktowaną jako źródło narzędzi przydatnych w tych badaniach. Wobec wielu pytań, dotyczących zwłaszcza badań etnograficznych, uznano, że naukowe debaty na ich temat powinny znaleźć kontynuację na kolejnym spotkaniu seminaryjnym.

Przedstawiony jako ostatni wykład dr Grażyny Szyling (Uniwersytet Gdański) za tytułowany był: *Do czego potrzebna jest teoria w dydaktycznych badaniach ilościowych*. Zasadniczy jego wątek wyznaczała teza, że sens i uprawomocnienie wyników uzyskanych w badaniach ilościowych zależy nie tylko od czynności technicznych, ale przede wszystkim od ram teoretycznych, w których lokowany jest model badawczy, rozumiany jako ustalenie epistemologiczne badacza. Ilustrowane przykładami rozważania dotyczyły zarówno etapu projektowania badań, jak i odczytywania ich wyników. Ukazywały też wybrane konsekwencje braku podstaw teoretycznych w badaniach praktycznych, które z tego powodu mogą łatwo zostać podporządkowane interesom określonej grupy społecznej lub założeniom aktualnej polityki oświatowej.

Ważnym elementem Seminarium były trzy sesje posterowe, podczas których zaprezentowano dwanaście plakatów odzwierciedlających aktualne zainteresowania badawcze ich autorów dotyczące:

- badań nad stosowaniem w kształceniu takich metod, jak modelowanie (Z.A. Chyleńska, UAM Poznań), performans (G. Krzyśko, UAM Poznań) i nowe technologie (M. Bartoszewicz, UAM Poznań; K. Potyrała, K. Czerwiec, W. Skrzypek, E. Studnicki, UP Kraków);
- prowadzenia badań w działaniu (M. Blaszk, UG Gdańsk; A. Zahorska, UG Gdańsk) oraz w innych badaniach nauczycieli i trudności doświadczanych w ich realizacji (E. Rybska, UAM Poznań; K. Potyrała, K. Czerwiec, W. Skrzypek, N. Demeshkant, UP Kraków);
- edukacji matematycznej na różnych szczeblach kształcenia (A. Kalinowska, UW-M Olsztyn; E. Juskowiak, UAM Poznań; A. Mroczkowski, UKW Bydgoszcz; A. Pyzara, UMCS Lublin).

Tematyka dyskusji prowadzonych przy posterach dotyczyła nie tylko przedstawionych na nich zagadnień, ale wybiegała w przyszłość i nawiązywała do planowanych badań. Rozmowy na temat metodologicznych problemów doświadczanych przez dydaktyków w trakcie badań były kontynuowane podczas przerw. Potrzeba dalszej wymiany badawczych doświadczeń stała się wiodącym argumentem uczestników Seminarium optujących za zorganizowaniem kolejnego spotkania za rok, również poświęconego metodom badań stosowanych w dydaktykach szczegółowych ukazanych w ich praktycznych zastosowaniach.

Podsumowując Seminarium prof. dr hab. Dorota Klus-Stańska z satysfakcją przywołała pozytywne opinie na jego temat wyrażane przez uczestników oraz zgłaszaną potrzebę zachowania jego cykliczności. Wskazała też na osiągnięcie, jakim jest publikacyjny dorobek seminarium ubiegłorocznego w postaci artykułów pomieszczonych w „Forum Oświatowym” (nr 30(2) z 2018 roku). Warto też dodać, że znamienym akcentem pożegnań uczestniczących w tym spotkaniu osób był często powtarzany zwrot: „Do zobaczenia za rok”.

BIBLIOGRAFIA

Szyling, G. (2017). Sprawozdanie z Ogólnopolskiego Seminarium Naukowego Dydaktyk Szczegółowych: „Wokół pytań o naukowy status dydaktyk szczegółowych”, Gdańsk, 21–22 maja 2017. *Forum Oświatowe*, 29(1), 229–232. Pobrano 18.10.2018, z: <http://forumoswiatowe.pl/index.php/czasopismo/article/view/542>